

ՄԻԱԼԱՑՈՅՑ

Որ 1872 Ներկայ
տարւոյս Օրացոյց
ներուն բաղմամբիւ
ախարհերը կուղղէ :

ՀԱՌԱՔԵԱԼ

ՅԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՅԷ

ԽԱՍՏԳԻՒՂԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Յ. ՄԻՒՀԵՆՏԻՍԵԱՆ

ORA-1872
12089

ՄԻԱԼԱՑՈՅՑ

1
Որ 1872 թուակ անին բոլոր տպեալ
օրացոյցներուն բազմաթիւ սխալնե-
րը կը ցուցանէ եւ սրբագրելով կ'ուղ-
ղէ :

ՀԱՌԱՔԵԱԼ

ՅԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՅԷ

ԽԱՍԳԻԻՂԻ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՄԻԻՀԷՆՏԻՍԵԱՆ

529.3 - SHA - 1872

DN 3 12089

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Երիտասարդական հասակէս 'ի
վեր թաղմամեայ ջանասիրութեամբս
համազգային Օրացոյցի յօրինման
կարեւոր գիտութեան հմտացած
եւ մինչեւ ցարդ՝ ալ անոր զբաղած
ըլլալով, երեսուն եւ չորս տարիէ
'ի վեր առանց փոքր թերութեան
պատրաստելով, եւ 'ի լոյս ընծայե-
լով զայն, մեր սիրելի ազգայ-
նոց այս մասին ունեցած անժխտելի
պէտքը լեցուցած եմ. բայց երկու
տարիէ 'ի վեր պարտաւորած եմ այդ
աշխատութենէն ետքաշուելու. որոյ
պատճառները գրեթէ ամենուն յայտ-
նի է : Եւ Օրացոյցի տեղ սխալացոյց
հրատարակելու, այս կամ այն բարձ-
րաստիճան կրօնական պաշտօնէից

հրամանաւ՝ հսկողութեամբ՝ քննու-
թեամբ՝ եւ վաւերացմամբ տպուած
եւ հրատարակուած խառն ի խուռն
սխալ եւ սուտ օրացոյցներու վրի-
պակները ուղղելով, այն օրացոյց-
ներուն որոց պատճառաւ ազգիս ող-
ջամիտ մասին դայրոյթն գրգռած եւ
շփոթութիւն պատճառած . եւ գոր-
ծածողներն ալ դժուարութեան են-
թարկուած են . անոր անստուգու-
թեան մասին հաւատարմութիւն չը
կարենալ ընելնուն համար, որոց
գործածութեան դիւրութիւն, եւ
տարակուսանաց լուծումն տալու
դիտմամբ . նա մանաւանդ անոնց՝
որոնք այս դիտութեան ամենափո-
քրր մասին անգամ տեղեկութիւն
չ'ունենալով, յամառութեամբ ինք-
զինքնին տեղեակ ցուցունելով, ազ-
գային իշխանութիւնը խաբելու, եւ
անոր անհեռատեսութեան շնորհիւ
թոյլտուութիւն ստացած, ասկէ ան-

կէ գողութեամբ, մուրալով, եւ հա-
ւաքելով հրատարակած Օրացոյցներ-
նուն, միանգամայն իրենց ար-
ժէքը ցուցունելու համար, կարելի որ
դատած եմ սխալացոյցիս հրատարա-
կութիւնը :

Այս տողերը գրած ատենս կը յի-
շեմ եւ բնաւ չը պիտի մոռնամ յիշե-
լէ ինչպէս որ անցեալ տարուան սխ-
խալացոյցիս մէջ ալ յիշած եմ, այ-
ժըմ քոլորովին անյայտ եղող կրթա-
կան խորհրդոյ ատենապետ Մուրատ-
եան Արժ. Մելքիսեթէկ Վարդապետի
Օրացոյցի խնդրոյ առթիւ առ Սրբ-
բազան Հայրն մատուցած տեղեկա-
գրոյն սա տողերը թէ «Ազգային վար-
«չութիւնը առանց Տ. Երեմիա քա-
«հանային սեպհականելու Օրացոյցի
հեղինակութիւնը, ամեն ժամանակ
«իրաւունք ունի որ եւ իցէ տպա-
«րանէ ելած Օրացոյցի տպագրու-
«թիւնը անվաւէր հրատարակել :

«Երբոր Ազգային վարչութեանէն վա-
«ւերացած չէ, եւ յայտնի տօնա-
«կան սխալներ կը պարունակէ ընդ-
«դէմ արարողութեանց Հայաստան-
«եայց Ս. Եկեղեցւոյ» :

Ուրեմն ինչո՞ւ անցեալ եւ այս
տարի ազգային վարչութիւնը կամ
Երուսաղիմայ Սրբազան Պատրիարքը
անվաւեր չը հրատարակեցին այն օ-
րացոյցները, որոնք չէ թէ տօնական
յայտնի, այլ ամենախոշոր եւ սար-
սափելի սխալներով լի էին ընդդէմ
արարողութեանց Հայաստանեայց Ս.
Եկեղեցւոյ, եւ ընդդէմ մեր Սրբա-
զան Հայրապետաց Կարգադրու-
թեանց, բայց ի՞նչպէս անվաւեր
հրատարակէին, քանի որ իրենք վա-
ւերացուցած էին զանոնք . Արժ .
Մելքիսեթեկ Վարդապետը ինչո՞ւ
չը սրբագրեց իրենց՝ այն է միաբա-
նութեան յօրինած Օրացոյցը . Եթէ
անկարող էր, ինչէս որ իրօք ալ է,

ուրեմն չը գիտցած գործերնուն վրայ
ինչպէս կրցան որոշումներ տալ եւ
վճիռներ արձակել առանց վերջը մը-
տածելու: Օրացոյցը մեզի սեպհակա-
նող Աթուղիկոսները անիրաւու-
թիւն. կոմսակցութիւն էին ըրած.
մեր շահուն համար էր. եւ միթէ
իրենց չափ խելք չէին ունեցած, չէ
թէ իրօք ազգին օգտին համար է ե-
ղեր: Օրացոյցը պաշտօնական գը-
րութիւն մ'է իր կրօնական պարու-
նակութեանց մասին եւ Յկեղեցա-
կան արարողութեանց առաջնորդը,
երբ նա յօրինողներու քմաց համե-
մատ փոփոխուած եւ անոր տալա-
գրութիւնը վաւերացնող եւ հրա-
մայողն ալ զանի ուղղելու անհարող
ըլլալով, արբազան Հայրապետաց
կարգադրութեանց հակառակ կը
ցուցանէ, ժողովուրդը որո՞ւ պարտի
հնազանդիլ. ինչ ճշմարտութիւն
կրնայ պահուիլ Յկեղեցական արա-

րողութեանց մէջ, եթէ այս ալ փոյթ
չէ, ուրեմն ինչ է կրօնքն եւ Աստ-
ուածապաշտութիւնը, ինչ է եկեղե-
ցականացս պաշտօնը. կրօնքը իբր
պատրուակ ժողովո՞ւրդը խաբել. այս
ամեն անհատ իրաւունք ունի այս-
պիսի կարծեաց եւ գայթակղութեանց
մէջ իյնալու, տեսնելով իրաց այս
վիճակը, տեսնելով Սրբապան Հայ-
րապետաց կարգադրութեանց հա-
կառակ ընթացից վրայ կրօնականաց
անտարրեր վիճակը, որոց պարտա-
ւորութիւնն է հսկել եւ պաշտպան
ըլլալ, ուրեմն փառք իրենց եւ գայ-
թակղութեանց պատճառ հանդիսա-
ցող անձանց:

Քրեթէ երկու տարի առաջ եղող
օրինաւոր կրօնական ժողովները ա-
մենափոքր անտեղութեանց համար
անգամ, նախանձախնդիր ըլլալով,
մեծ եռանդով իրենց կրօնական
պարտաւորութիւնը ի գործ դրած

են. ինչպէս որ ականատես եւ գործակից ալ եղած եմք : Բայց չեմք գիտեր թէ պաշտօնավարութենէ դադրիլն պատճառ կրնա՞յ ըլլալ ի բնոյց կրօնասիրական բոցն ու եռանդոյն շիջմանը : Արդարեւ անցեալ տարի մեր սխալացոյցին պատճառաւ մէկ քանի բարձրաստիճան եկեղեցականք Սրբազան Հօր բողոքած էին այն անտեղութեանց համար, եւ քաղաքական ժողովն ալ գործը քննութեան առնելու եւ անոնց առաջքը առնելու խոստումն ըրած էր, բայց ուր մնաց այդ տնօրինութիւնը. հարկաւ մոռացութեան դատապարտուեցաւ. որոյ արդիւնքն է այս տարուանն ալ :

Արդարեւ սա ալ զարմանալի է որ արդի օրացոյցներու հեղինակները կրօնական տօներու մէջ այսպէս բազմաթիւ սխալներ ունենալէն վերջը, որոնց մէջ դժուարութիւն

չըկայ, որչափ անհամար սխալներ
կրնան ունենալ եւ ունեցած են օ-
տար ազգաց տօներու. ամադլուխ-
ներու, լուսնի ծննդեան, լրման, քա-
ռորդից, արեգական եւ լուսնոյ խա-
ւարմանց, կենդանակերպներու, եւ
զանազան աստղաբաշխական հաշւոց
մէջ, որոնք բազմամեայ աշխատու-
թեամբս ստացած փորձառութեան
եւ փարժութեան աշորհիւ, դարձեալ
բաւական աշխատութեամբ կարող
կրլլամ գտնել:

Ուրեմն թող բարեհաճի Խորհեանս
Ամենա. Սրբազան Հայրն՝ տեսնել
կ. Պօլիս դեռ նոր ոտք կոխած մի-
ջոցին շողոքորդ եւ շահասէր անձե-
րէ խաբուելով գահավիժարար ըրած
որոշման արդիւնքը. որոյ համար ար-
դարեւ վշտացած է այժմ. եթէ միւս
կողմէն ալ մեզ հասուցած ֆաար
միտք բերելու ըլլայ, հարկաւ անմը-
խիթար կերպով պիտի անխոսայ:

Ապարդիւն մնաց նաեւ այս ան-
գամուան նորին Սրբազնութեան
աշխատութիւնը, որ Պօլսոյ մէկ տը-
պարանէ մ'ելած օրացոյց մը վաւե-
րացման համար Պատրիարքարան
ներկայացուցած ատեն, թէ նորին
Սրբազնութիւնը եւ թէ ուրիշ Կրօ-
նականներ զանի սրբազրելով եւ ան-
սրխալ կարծելով, վաւերացնելէն
ետեւ, ահա այս անգամ դարձեալ մեր
սխալացոյցին մէջ մտնալէն չը յաջո-
ղեցաւ ազատիլ :

Իմաստուն մարդոց երեւելի յատ-
կութիւններէն մին ալ ամեն բանի
առանց ականատես ըլլալու հեռա-
տեսութեամբ գուշակելն է : Աշ-
խարհ համոզուած է որ միշտ ճշմա-
րիտ արհեստաւոր մը կրնայ իր ար-
հեստին վերաբերեալ գործ մը կա-
տարեալ եւ վայելուչ կերպով 'ի կա-
տար հանել . եւ չէ թէ խակ եւ ան-
յարմար անձ մը կարող կ'ըլլայ կա-

տարեալ գործ մը շինել . մէկ անգամ
միայն արհեստաւորին գործած գոր-
ծը կամ գործելուն ձեւը տեսած
ըլլալովը , ինչպէս որ երկու տարիէ
ի վեր հրատարակուած օրացոյցնե-
րու հեղինակները , ոմանք երուսա-
ղեմէն , ոմանք վենետիկ եւ վիեն-
նայի տպագրատան Քաթոլիկ ժողո-
վրդոց յատկացեալ օրացոյցներէն
գողութեամբ պատուաստելովն իսկ
դարձեալ չեն կրցած անսխալ գործ
մը յառաջ բերել , որով դարձեալ
բռնելով իրենց օձիքէն սխալացոյցիս
մէջ գետեղած եմ :

Ըսողներ կը գտնուին թէ ինչու
համար երուսաղեմայ միաբանու-
թեան յօրինած Օրացոյցներն ալ սը-
խալանօք լի են , քանի որ մենէ
սովրած եւ մեզ աշակերտած են , ա-
տոր մեր պատասխանը եւ պէտք ե-
ղած տեղեկութիւնը ընթերցողք կը
գտնեն սխալացոյցիս վերջը :

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Արեգական եւ լուսնոյ խաւար մանց
սխալները Սխալացոյցիս մէջ ցուցու-
նելով մեր յառաջ բերած ապացոյց-
ները ընթերցողաց դիւրամբռնելի ըլ-
լալու համար հարկ համարած եմք
սոյն համառօտ ծանօթութիւնը ա-
ւելցնել :

Աստղաբաշխական դրութեան հա-
մեմատ երկնի անհուն տարածու-
թեան մէջ լայն կամար մը կ'ենթադ-
րուի, որ կըսուի կենդանակամար ,
կամ ըստ յունաց Զօդիակոս , որ 360
աստիճանի բաժնուած է. եւ տասն
երկու համաստեղութիւն կը պարու-
նակէ , որք կ'անուանին կենդա-

հակերպք . վեցը հասարակածին հիւ-
սիւսիային կողմը եւ վեցն ալ հարա-
ւային կողմը :

Այս լայնածաւալ կենդանակամա-
րին մէջ տեղը ըստ հաւանական
կարծեաց արդի Աստեղաբաշխից ա-
րեգակը կեդրոնացեալ , իր ձգողա-
կան եւ վանողական զօրութեամբը
երկիրս , լուսինը , եւ մինչեւ ցարդ
ճանչցուած մոլորակները շուրջ գիւ-
րեւ կը հոլովէ մէկ կենդանակերպէ
միւս կենդանակերպ յաժեւով :

Այս կենդանակամարը 360 աստի-
ճանի բաժնուած է ըսինք . որոնց
մէջ 47 աստիճան կայ՝ որ կըսուի
խաւարման կոպար . եթէ այս 47
աստիճանին մէկին մէջ լուսնի ծը-
նունդ պատահի , հարկաւ արեգակը
պիտի խաւարի . եւ եթէ լուսնի լը-
րունմն պատահի , հարկաւ լուսինը
պիտի խաւարի , որովհետեւ այս 47
աստիճաններուն վրայ՝ որ ծիր խա-

ւարման ալ կըսուի . արեգակը լուսինը եւ երկիրս մէկ ուղիղ գծի վըրայ կ'ուզան . եւ իրարու լոյս կը խաւիանեն : Յայտնի է որ արեգակը միշտ ինքիրմէ լոյս ունի , երկրիս , լուսնի , եւ բոլոր մոլորակաց եւ անոնց արբանեակներուն լուսատուն է . եւ ոչ երբեք իր լոյսը կը խաւարի . բայց խաւարման կոպար եղեալ այս 47 աստիճանին մէկին վըրայ թէ որ ծնունդ լուսնի պատահի , լուսինը երկրիս եւ արեգական մէջ տեղը ուղիղ գծի մը վրայ գըտնուելով վարագուրի մը պէս կը ծածկէ մենէ արեգական լոյսը , նոյնպէս ալ յիշեալ աստիճաններուն վըրայ եթէ լուսնի լրումն պատահի , այն ատեն երկիրս՝ արեգական եւ լուսնի մէջ տեղը ուղղակի մէկ գծի վրայ՝ գալով իր բոլորակութեամբը արգելք կըլլայ լուսնին , իր լոյսը արեգակէն առնելու , ուստի կամ մա-

աստի կամ բոլորովին կը խաւարի
լուսինը :

Օրացոյց յօրինողները պէտք է որ
աստեղաբաշխական հաշիւներուն
տեղեակ ըլլալով, լուսնի եւ արե-
գական խաւարման կոպարը ճանչ-
նան. կենդանակամարին մէջ եղող
երկրիւ լուսնի եւ բոլոր լուսաւոր
մարմնոց որ կենդանակերպին, որ
աստիճանին, որ նախնական եւ
երկրորդական բոպէին մէջ ըլլալը
ուզած ժամանակնին ճիշտ հաշուովը
գտնալու կարող ըլլալու են. այսպէս
ալ լուսնի ծննդեան եւ լրման ճիշտ
օրը եւ ժամը գտնելու հաշուոյ մասին
ալ բաւական հմտացած ըլլալու են,
որ կարողանան խաւարումները ան-
սըխալ գտնել :

Ահա սխալացոյցի միջոցաւ կը հը-
րատարակեմք իրենց սխալները, որ
սոյն գիտութեան տգետ ըլլալնին
կապացուցանեն :

ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԱՅ
ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐՈՒՆ ՍԽԱԼՆԵՐԸ

Նոյն օրացոյցներուն վեցերորդ ե-
րեսը, տող 14, մայիս 25, արեգա-
կան տեսանելի խաւարումն կ'գրէ,
սխալ է. զի նոյն օրը արեգական
տեսանելի խաւարումն չ'կայ. վա-
սըն զի արեգական խաւարումը լուս-
նի ծննդեան ժամանակ կը պատահի.
եւ լուսինը գիշերը կ'ծնանի, ժմ. 8
րո. 50. եւ ոչ ժմ 18. րո. 31. ինչ-
պէս ինքը կը գրէ. տես 'ի ծանօ-
թութեան:

Նոյն երեսը, տող 16, հոկ. 26.
արեգական անտեսանելի խաւարու-
մըն կ'գրէ, սխալ կ'ըսուի. վասն զի
նոյն օրը արեգակը 'ի կոպարի խա-
ւարման չէ. եւ նոյն խաւարման
կոպարին հասնելու համար ինը աս-

տիճան ալ պէտքէ որ երկրիս գուն-
առ ընթանայ. տես 'ի ծանօթ ու-
թեան :

Նոյն երեսը. տող 19. յունիս 10,
լուանի տեսանելի խաւարումն կը
գրէ. յիրաւի ազգիս ընդհանրու-
թեան նախատինք բերող զարմանա-
լի սխալ մը, որոյ բացատրութիւն
տալու կը տարակուսիմ. ուշի ուշով
պէտքէ կարգալ ծանօթութիւնը,
ուր դրուած է թէ, երբ արեգակը
մեր կիսագունտին վրայ է. լուանի
մեղ տեսանելի խաւարումն պատա-
հիւր անհնար է. դրուած է հոն, որ
լուանի խաւարումն բուն իսկ լըրման
կէտին կը պատահի. դրուած է հոն,
թէ լուանի լըրման ժամանակը, արե-
գակը ամբողջ 180 աստիճան հեռա-
ցած պէտքէ ըլլալ լուսինէն, այս ա-
նուրանալի ճշմարտութիւններէն բո-
լորովին հեռացած է օրացոյցիս հե-
ղինակը : Վասն զի նախ արեգակը

խաւարման կոպարին գծէն հինգ
աստիճան գէպ 'ի ցուլ կենդանա-
կերպն յառաջ է դացած : Երկրորդ
ճիշտ լրման կէտը յուենիս Գ. ուրբաթ
օր. ժամ 14 ին է. որ ցերեկ է, եւ
լուանի խաւարումն պատահիլն յա-
ւիտենական օրինաց գէմ է. կը տանի
շաբաթ օրը կը գրէ 22 ժամ իւր կէ-
տէն հեռացունելով : Սյն ալ ցերեկ
ժամանակ, որ ինչպէս ըսինք ան-
կարելի է լուանի տեսանելի խաւա-
րումն պատահիլը . եւ լուանի ա-
րեգակէն հեռաւորութիւնը 180 աս-
տիճանը շատ անցած է. կարդա-
ծանօթութիւնը :

Նայն երեսը, տող 20, գեկտեմբեր
3. լուանի տեսանելի խաւարումն կը
գրէ, ասոր ալ երբէք տեղը չկայ .
դի արեգակը խաւարման կոպարէն
գէպ 'ի կարիճ կենդանակերպն 10
աստիճան յառաջ դացած է, որ ան-
կարելի է լուանի խաւարիլը :

Անցնիմք նշանակել ամս օրեայ թը-
ուանշաններովը եկեղեցական , քա-
ղաքական եւ ուրիշ բազմաթիւ
սխալները :

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

- 1 Հայոց ազգին սեպհական քա-
ղոց ամիսին 19 է այսօր. եւ
ոչ 18 .
- 6 Հուանի քառորդը 5 ին էր. 16
ժամ սխալ է :
- 13 Հուանի լրումը ճիշտ 14 ին է .
- 14 Հրէից անկոց տարեգլուխը 13
ին է :
- 20 Հուանի քառորդը 21 ին է . 30
ժամ սխալ ունի :
- 28 Հուանի ծնունդը 10 ժամ սխալ
ունի :

ՓԵՏՐՎԱՐ

- 5 Լուսնի քառորդը 4 ին է. 12 ժամ սխալ ունի .
- 13 Մեր ազգային մեհեկան ամիսը 12 ին է. եւ լուսնի լրումն ալ 12 ին է . 8 ժամ սխալ ունի :
- 14 Այսօր երկուշաբթի է , եւ ոչ կիրակէ . ուստի ամաչելի սրխալ մի է , որ կըսէ ե. կիրակէ գկնի ծննդեան .
- 20 Լուսնի քառորդը 19 ին է . 29 ժամ սխալ ունի :
- 26 Լուսնի ծնունդը 13 ժամ սխալ ունի :

ՄԱՐՏ

- 5 Քառորդը 9 ժամ սխալ ունի .
- 11 Հրէից ծովը սխալ է . վասնզի Հրէայք քիբուռէն ի դատ շաբաթ օրերը ծով չեն պահէր .
- 13 Այսօր մեր ազգային Արեգ ամ-

- առջն մէկն է . զոր չէ դրեր .
 15 Մեր ազգային արեգ ամիսը 13ին
 է . երկու օր սխալ ունի .
 16 Հրէից ապիպը 15 ին է .
 18 Հայոց փոքր թուականին Ազար-
 իայի աւելեաց ամիսը 15 ին է .
 3 օր սխալ ունի .
 19 Հուանի քառորդը 20 ին է . 17
 ժամ սխալ ունի .
 27 Հուանի ծնունդը 7 ժամ սխալ
 ունի .

ԱՊՐԻԼ

- 4 Քառորդը 11 ժամ սխալ ունի .
 10 Հուանի աւագ լրումը 11 ին է .
 36 ժամ սխալ ունի .
 14 Մեր ազգային անեկան ամիսը
 12 ին է . երկու օր սխալ է .
 17 Քառորդը 18 ին է . 28 ժամ ուր-
 խալ ունի .
 23 Այսօր Հրէայք ծով չունին .
 26 Հուանի ծնունդը 25 ին է .

27 Այսօր թէպիւր է վճելի 2 է : ուս-
տի այս ամիս մինչեւ վերջը ամ-
սաթիւերը սխալ է :

ՄԱՅԻՍ

- 4 Քառորդը 3 ին է. 9 ժամ սխալ
ուսի :
- 5 Հրէայք ծով չուսին այսօր :
- 8 Մեր ազգային մարերի ամիսը 7ին
է . եւ տճ . մէվլուտն ալ 7ին է :
- 9 Արեգական մուտը 10 ժամ սը-
խալ ուսի :
- 11 Այսօր նախընթաց գիշերին 'ի
ժամ 5 լուսնի մասնական խա-
ւարումն կայ . եւ տեղեակ չէ որ
գրէ , եւ լուսնի լրումն ալ
12 ժամ սխալ ուսի :
- 14 Մեր ազգային մարերի ամիսը
12 ին է . 2 օր սխալ ուսի :
- 18 Քառորդը 17 ին է .
- 25 Հուսնի ծնունդը 8 ժամ սխալ

ուսնին ալով : գրած խաւարումն
երբէք տեղի չունի. զի արեգա-
կը 'ի կոպարի խաւարման չէ .
տեա 'ի ծանօթութեան :

ՅՈՒՆԻՍ

- 2 Ինչ մտօք այսօրեայ պահքը վեր-
ցուցեր է չեմ գիտեր, որովհե-
տեւ օրը ուրբաթ է :
- 7 Մեր ազգային Մարգարեայ ամիսը
6 ին է :
- 9 Ասպարէզ խառնափնդոր շփո-
թութեանց, նախ Լուսնի տեսա-
նելի խաւարումն կը գրէ, որոյ
երբէք տեղը չկայ. եւ խաւար-
ման սկիզբը 'ի ժմ. 19 ին կը գրէ,
որ ըսել է ցորեկուան 7 ըդ. ժա-
մուսն, ո՞վ արդեօք չգիտեր, թէ
ցորեկը Արեգակը մեր կիսագրն-
աին վրայ ըլլալով, Լուսնի տե-
սանելի խաւարումն պատահիլը
անհնար է :

Երկրորդ՝ Լուսնի խաւարման ժա-
մանակ հարկաւ արեգակը ամ-
բողջ 180 աստիճան հեռի պիտի
ըլլայ լուսինէն. ոչ աւելի եւ ոչ
պակաս. եւ որովհետեւ նոյն ա-
ւուր ցուցուցած ժամուն 180
աստիճանէն աւելի է արեգական
հեռաւորութիւնը լուսինէն. ուս-
տի հարկաւ ըստ աստղաբաշխա-
կան հաշուոյ նոյն կէտին ոչ լը-
րումն ըլլալը կարելի է, եւ ոչ
խաւարումն լուսնի :

Երրորդ՝ ի նոյն ժամ լուսինը ի
կոպարի խաւարման չէ, տես ի
ժանօթութեան, զի երկրիս գուն-
տը կենդանակամարին մէջ խոյ
կենդանակերպին 17 աստիճանը
45 րոպէ անցած է. վերջապէս
սոյն օրը, ինչ որ գրեր է, բո-
լորն ալ սխալ է, եւ աստղաբաշ-
խական հաշիւներէ օտար է :

Լուսնի լրումը 9 ին է, 22 ժամ

սխալ ունի :

11 Այսօր մեր ազգային Մարդաց
ամսոյն 1 է, որ չէ դրեր.

13 Հայոց Մարդաց ամիսը 11 ին է,
2 օր սխալ ունի.

17 Քառորդը 16 ին է, 33 ժամ սը-
խալ ունի.

23 Այսօր է լուսնի ծնունդ, եւ ոչ 24 ին.

24 Այսօր է տաճկաց ճէմադիւ էվէ-
լի մէկը, եւ ոչ 25 ին.

[ՅՈՒԼԻՍ

7 Հայոց Հրոտից ամիսը 6 ին է.

9 Լուսնի լրումը 8 ին է, 10 ժամ
սըխալ ունի.

11 Արեգական մուտը 7 ժամ սխալ
ունի.

13 Մեր ազգային Հրոտից ամիսը 11
ին է, 2 օր սխալ ունի.

16 Քառորդը 14 ին է, 51 ժամ սխալ
ունի.

31 Քառորդը 10 ժամ սխալ ունի.

ՕԳՈՍՏՈՍ

- 6 Հատ այսմաւութեաց Աւելեաց ամիսը 5 ին է.
- 7 Հուանի լրումը 10 ժամ. սխալ ունի.
- 12 Մեր ազգային Աւելեաց ամիսը 10 ին է, 2 օր սխալ ունի.
- 15 Այսօր մեր Հայոց ազգին սեպհական 1322 թուականին տարեմուտըն է. եւ Նաւասարդ առաջին ամսոյն մէկն է, որ օրացոյցիս հեղինակը տօմարական հաշիւներու տեղեակ չըլլալով, տարեբերկու օր ետքը 17 ին գրեր է, որով սոյն տարւոյն յետագայ 12 ամիսներուն ամսամուտները երկուքական օր սխալ գրած պիտի ըլլայ. յիրաւի ցաւալի եւ ամօթալի վիճակ, որ ազգաւ հայ եմք. եւ մեր Հայոց սեպհական

Թուականին տարեմուտին օրը
տականին չեմք գիտեր. ինչ մեծ
շփոթութիւն պիտի ծագի ասի-
ական հայաբնակ գաւառներուն
մէջ, որոնք միշտ Հայոց սեպ-
հական ամիսները կգործածեն,
եւ ոչ մեզի պէս օտար ազգաց
եւ Հռովմայեցւոյ ամիսներ կգոր-
ծածեն. այս խօսքիս ապացոյցը
Սրբազնակատար Կաթողիկոսին
Կոնդակն է. որ Սամաթիոյ Ս. Ե-
կեղեցւոյ շինութեանը նպաստա-
մատոյց ըլլալու նամակին մէջ
Հայոց սեպհական ամիսը գրած
է, ինչպէս կարդացինք աղգօ-
գոտ Օրադիր լրագրոյն 608
թուոյն մէջ. Կարծեմ սոյն սխա-
լացոյցը հրատարակելովս ասիա-
բընակ մեր աղգայնոց փոքրիկ
ծառայութիւն մը ըրած պիտի
ըլլամ.

17 Այսօր չէ մեր աղգային տարե-

30 Ժուար, երկու օր ախալ է, տեւ
եւ ընթերցիր 'ի 15 օգոստոսի.
Քառորդը 29 ին է.

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

- 1 Միւնակեաց բառին սեռականը
սիւնակեցի կըլլայ ըսինք անցեալ
տարի.
- 7 Լուսնի լրումը 1 ին է, 46 ժամ
ախալ ունի.
- 10 Առաջին համբարձին աւելորդ է
զի նոյն համբարձին յուլիս ամ-
սոյ 15 ին կարդաց մեր Ս. եկեղե-
ցին.
- 11 Որովհետեւ արեգակը այսօր 'ի
ժամ 0. եւ ըռ. 29 կը մտանէ 'ի
կշիռ կենդանակերպը, ուստի այ-
սօր է աշնանամուտը եւ հասա-
րակածը, եւ տուրնշեան եւ գի-
շերոյ հաւասարութիւնը, եւ ոչ
'ի վաղուեան օր:

- 14 Քառորդը 12 ին է, 46 ժամ սխալ ունի.
- 16 Մեր ազգային Հոռի ամիսը 14 ին է, 2 օր սխալ ունի.
- 21 Լուսնի ծնունդը 20 ին է, հետևաբար լուսնական ամսոյն մէկն է.
- 22 ՏՃ. շապան ամիս 21 ին է.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 6 ՏՃ. պէրաթ կէճէսին 5 ին է, եւ այսօր Լ.ա. Ղուկասու աւետարանչին տօնն է, որ չէ գրեր.
- 7 Լուսնի լրումը 4 ին է 'ի ժամ 23 ռո. 44. երեք օր' կամ 70 ժամ սխալ ունի.
- 14 Քառորդը 12 ին է, երկու օր կամ 55 ժամ սխալ ունի.
- 16 Մեր ազգային Սահմի ամիսը 14 ին է, 2 օր սխալ ունի.
- 21 Այսօր տճ. ըամաղան է, վասն զի երեկեան օրը 'ի ժամ 14 ռո. 32

լուսինը ծնաւ .

22 Տճ. քամազանը 21 ին է.

28 Քառորդը 27 ին է, 20 ժամ սխալ
ուենի.

31 Այսօր արբոց Հիպիրիքեանց տօ-
նին հետը ըստ կարգադրութեան
Սրբազան Հայրապետաց մերոց
պէտք է, Սեւերիանոսի Սեբաս-
տացւոյն, եւ Բաբելայ ծերոյն,
եւ ութսուն եւ չորս աշակեր-
տաց նորին տօնախմբութիւնն
ալ գրել, որ օրացոյցիս հեղինա-
կը տօնարական հաշիւներու
տեղեակ չըլլալով, կը տանի Նո-
յեմբեր ամսոյն 2 ին կը գրէ:

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

2 Նկեղեցական մեծ սխալ մի է այ-
սօր Սեւերիանոսի Սեբաստաց-
ւոյն եւ բաբելայ ծերոյն եւ
ութսուն եւ չորից աշակերտաց

տօնը կատարելը, զի այս արքոյ
տօնախմբութիւնը ըստ կարգա-
դրութեան Սրբազան Հայրապե-
տաց մերոց հոկտեմբեր ամսոյ
31 ին երեքշաբթի օրը պէտք է
կատարել. ու այսօր ալ արքոյն
Յովհաննու Ռակեքերանի յիշա-
տակը պէտք է, որ մեր Ս. Եկե-
ղեցին կատարէ ըստ կարգա-
դրութեան Սրբազան Հայրապե-
տաց:

Եւ յառաջիկայ գիշերիս խաւա-
րի երեք մասն լուսնի սկսանի
'ի ժամ 12. ըո. 35. եւ վերջա-
նայ 'ի ժամ 14. ըո. 31. եւ Հե-
ղինակ օրացոյցիս աստեղաբաշ-
խական հաշիւներու տեղեակ
չըլլալովը, չէ կարող գրելու.

4 Երանելի Ռակեքերան առբը Հայ-
րապետը ապերախտ մարդիկնե-
րէն քաղաքէ քաղաք աքսոր-
եալ կը հալածուէր՝ եւ իւր սուրբ

մահուանէն վերջն ալ իր կենդա-
նութեան ժամանակը կրած հալա-
ծանքները բաւական չսեպելով,
հանգուցելոյն սուրբ մարմինը
գաւառէ գաւառ տանելով, ան-
հանգիստ կրնէին. հիմայ ալ իւր
տօնախմբութեան սուրբ յիշա-
տակը իւր սեպհական օրէն ու-
րիշ օրի կը փոխադրեն, վասնզի
այս երջա իկ Սուրբ Հայրապե-
տիս տօնախմբութիւնը ըստ բա-
րեկարգութեան մեր նախնի սրբ-
բազան հայրապետաց, պէտք է
ուղղապէս գատարել նոյեմբեր
2 ին. եւ այսօր ալ ամենայն
սրբոց տօնը յիշատակել:
Եւ ասկէ 'ի դատ լուանի լրումը
3 ին է 'ի ժամ 13. եւ օրացոյցիս
հեղինակը այսօր լրումն կը գրէ.
բուն իսկ լրման կէտէն 33 ժամ
հեռի ձգելով:

13 Մեր ազգային Տրէ ամիսը 13 ին

է . 2 օր սխալ ունի :

17 ՏՃ. Գառըր կէճէսին 16 ին է :

27 Եկեղեցական սխալ է այսօր Գամ-
նայի եւ Գղերիկոսի քահանային ,
եւ երկուց բիւրուց տօն կատա-
րելը . զի ասոնց տօնախմբութիւ-
նը ըստ կարգադրութեանց սրբա-
զան հայրապետաց պէտք է կա-
տարել զեկտեմբեր ամսոյ 21 ին :

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

2 Այսօրեայ գրած լուսնի խաւար-
մանը երբէք տեղը չը կայ . զի
արեգակը խաւարման կոպարէն
10) աստիճան հեռացած է :

3 Լուսնի լրումը 7 ժամ սխալ ունի :

4 Այսօր յուսաց Վառվառիւս կու-
սին է, ոչ թէ լատինացւոց :

15 Մեր ազգային Գաղոց ամիսը 13ին
է , 2 օր սխալ ունի :

17 Այսօր մեր եկեղեցին հարսանիք

ընելու հրաման կուտայ :

19 Լուսնի ծնունդը 18 ին է . 12
ժամ ախալ ունի :

21 Մեր սուրբ եկեղեցին 1500 տա-
րիներէ 'ի վեր սրբոց տօնախում-
բութիւն կը կատարէ . եւ երբէք
լսուած չէ , աւագ տօներուն
կարգին ամենայն սրբոց յիշա-
տակը կատարել , ինչպէս կը գը-
րէ այսօր օրացոյցիս հեղինակը ,
զի այս ամենայն սրբոց տօնը
ըստ կարգադրութեանց սրբազան
հայրապետաց պէտք է կատարել
նոյեմբեր ամսոյ 4 ին շաբաթ օրը .
եւ այսօր ալ Ինդոսի եւ Դոմնայի
տօնախմբութիւն կատարել :

29 Այսօր ծննդեան պահոց առաջին
օրն չէ :

30 Այսօր է ծննդեան պահոց ա. օրը :

31 Այսօր ալ ծննդեան պահոց երկ-
րորդ օրն է , եւ յիսնակաց ալ վե-
ցերրորդ կիւրակէն է :

ԱՐԱՄԵԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐՈՒՆ

ՄԻԱԼՆԵՐԸ

Այս Արամեան օրացոյցներուն մէջ
յարուժեան համբարձիւները եւ ու-
րիշ եկեղեցական արարողութեանց
համար պիտանի եղածները ամենե-
ւին չեն դրուած, գուցէ աւելորդ հա-
մարուելով վերցուած են. նաեւ
լուանի ծննդեան, լրման, քառորդ-
ներու եւ կենդանակերպից մուտե-
րը, եւ Հայոց ամսամուտները եւ
ուրիշները երուսաղեմայ օրացոյցէն
օրինակուած են, բայց այս ընդօրի-
նակութիւնը աւելի յայտնի չլլալով
համար ժամերը եւ րոպէները վեր-
ցուանելով, միայն օրերը նշանակ-
ուած են :

ՅՈՒՆՎԱՐ

- 1 Հայոց ազգի սեպհական ֆաղոց
ամսոյն 19 է, եւ ոչ թէ 18, եւ
Հրէից Սեբաթ ամսոյն 3 է, ոչ թէ 2.
6 Հռանի քառորդը 5 ին է.
13 Այսօր Հրէից տարեգլուխ տնկոց
պէտք է ըլլալ:
14 Հայոց Արաց ամիսը 13 ին է:
16 Այսօր Հ.տ. Եօթանասներորդ կիւ-
րակէ պէտք է ըլլալ՝ որ չէ գրեր:
20 Հռանի քառորդը 21 ին է.
29 Հռանի ծնունդը 28 ին է.

ՓԵՏՏՐՎԱՐ

- 5 Հռանի քառորդը 4 ին է.
7 Այսօր Յն. լուծումն պահոց յայսմ
Եօթնեկի պէտք է գրել:
8 Հայոց Մեհեկան ամիսը 7 ին է,
նոյնպէս նաեւ կենդանակերպին
մուտը 7 ին է:

- 13 Տօմ. Մեհեկան ամիսը 12 ին է .
եւ լուսնի լրումն ալ 12 ին է .
20 Լուսնի քառորդը 19 ին է .
21 Այսօր Յն. նաւակատիք յայսմ
եօթնեկի պէտք է գրել :

ՄԱՐՏ

- 9 Հայոց Արեգ ամիսը 8 ին է , նոյն-
պէս նաեւ արեգական մուտը :
11 Հրէից ծոմը սխալ է , վասն զի
շաբաթ է , եւ Քիբուռէն դատ
հրէայք շաբաթ օրը ծոմ չեն
պահեր :
12 Այսօր Լտ. ծաղկազարդ պէտք է
գրել .
15 Մեր ազգային Տօմ արեգ ամիսը
13 ին է . 2 օր սխալ է .
16 Հրէից ապիպը 15 ին է .
18 Ազարիայի աւելեաց ամիսը 15
ին է , երեք օր սխալ է .
19 Լուսնի քառորդը 20 ին է .

- 21 Հատ հին տօմարի այսօր գարնա-
նամուտ է, որ չէ գրեր.

ԱՊՐԻԼ

- 8 Հայոց Ահեկան ամիսը 7 ին է.
14 Տօմ, մեհեկան ամիսը 12 ին է,
2 օր սխալ է, նաեւ անկատար
է այսօր:
27 Լուսնի ծնունդը 23 ին է, 2 օր
սխալ է, եւ տճ. րէպիւլ էփփէլը
26 ին է, որով մինչեւ ամսոյն
վերջը տճ. ամսաթիւերը սխալ
են:

ՄԱՅԻՍ

- 4 Լուսնի քառորդը 3 ին է.
8 ՏՃ. Մէփլուտը 7 ին է, նոյնպէս
հայոց Մարերի ամիսը:
14 Տօմարական մարերի ամիսը 12
ին է, 2 օր սխալ է:

- 18 Լուսնի քառորդը 17 ին է .
26 Լուսնի ծնունդը 25 ին է .

ՅՈՒՆԻՍ

- 5 Այսօր պէտք գրել յունաց ուտիք
է յայսմ եօթնեկի .
7 Հայոց Մարգաց ամիսը 6 ին է .
10 Լուսնի լրումը 9 ին է ,
11 Այսօր յունաց բարեկենդան ա-
ռաքելոց է , զոր չէ գրեր
12 Այսօր յունաց առաքելոց պահք
է 17 օր , զոր չէ գրեր
13 Հայոց Մարգաց ամիսը 11 ին է .
17 Լուսնի քառորդը 16 ին է .
24 Լուսնի ծնունդը 23 ին է .
25 ՏՃ. ճէմադիւլ էվվէլը 24 ին է .

ՅՈՒԼԻՍ

- 7 Հայոց Հրոտից ամիսը 6 ին է .
9 Լուսնի լրումը 8 ին է .

- 13 Տօմարական հրոտից ամիսը 11ին է , 2 օր սխալ է .
- 16 Լուսնի քառորդը 14 ին է .
- 22 Սյսօր մեզ նաւականաւորք պէտք է գրել .
- 24 Լուսնի ծնունդը 23 ին է .

ՕԳՈՍՏՈՍ

- 6 Հայոց աւելեաց ամիսը 5 ին է ,
- 12 Տօմ . աւելեաց ամիսը 10 ին է ,
- 17 Մեր ազգային հայոց 1322 թուականին տարեմուտը եւ նաւասարդ ամիսը 15 ին է , այս սխալին մեծութիւնը եւ անտեղութիւնը Երուսաղեմայ օրացոյցին սոյն սխալը արբազրած ատեննիս ցուցուցած ըլլալով հարկ է կրկնել , կարդա նախընթաց օգոստոս ամսոյ 17 ին .
- 30 Լուսնի քառորդը 29 ին է .

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

- 7 Լուսնի լրումը 5 ին է, 2 օր սր-
խալ է .
- 14 Լուսնի քառորդը 12 ին է .
- 16 Հայոց Հոռի ամիսը 14 ին է .
- 18 ՏՃ . միրաճ կէճէսի պէտք է գը-
րել այսօր .
- 22 Լուսնի ծնունդը 20 ին է, եւ
տճ . շապան ամիսը 21 ին է ո-
րով մինչեւ ամսոյն վերջը տճ,
ամսաթիւերը սխալ են ,
- 29 Լուսնի քառորդը 28 ին է .

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 6 ՏՃ . պէրաթ կէճէսին 5 ին է .
լա , Լուկասու Աւետարանչին
պէտք է ըլլայ այսօր .
- 7 Լուսնի լրումը 4 ին է, 3 օր
սրխալ է .
- 14 Լուսնի քառորդը 12 ին է .

- 16 Տօմարական Սահմի ամիսը 14ին է,
 22 Լուսնի ծնունդը 20 ին է, եւ
 տճ, րամազանը 21 ին է, ու
 րով մինչեւ ամսոյն վերջը տճ,
 ամաթիւերը սխալ են,
 28 Լուսնի քառորդը 27 ին է,

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

- 4 Լուսնի լրումը 3 ին է, առի մեծ
 ապացոյց մ' է հեղինակին ան-
 գետ ըլլալուն, որովհետեւ նոյ,
 3 ին խաւարումն կը գրէ, եւ
 լուսնի լրումը 1 օր ետքը 4 ին
 կը գնէ, չեն գիտեր թէ լուսնի
 լրման ժամանակ խաւարումն
 կրնայ պատահիլ, եւ ոչ թէ խա-
 ւարումէն մէկ օր ետքը լուսնի
 լրումն կրնայ ըլլալ, տես 'ի ծա-
 նօթութեան,
 12 Լուսնի քառորդը 11 ին է, այ-
 սօր պէտք է գրել նաեւ յու-

նաց Յովհաննու ողորմածին , եւ
Տօն է քիւրքճոց .

- 15 Հայոց Տէ ամիսը 16 ին է :
17 ՏՃ, քառորդ կէճէսին 16 ին է ,
19 Այսօր լա, առաջին կիւրակէ դա-
ւրատեան է , որ է սկիզբն կա-
մաւոր պահոց ծննդեան ,
20 Լուսնի ծնունդը 19 ին է ,
23 Այսօր ըմբռնաղ պէտք է գրել ,
որ խիստ կարեւոր է Ասիաբնակ
ազգայնոց ,
26 Լուսնի քառորդը 23 ին է .

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- 4 Այսօր Յունաց վառվառիա կու-
սին պէտք է ըլլայ ,
15 Հայոց Քաղոց ամիսը 13 ին է ,
17 Այսօր պէտք է հարսանիք գրել .
19 Լուսնի ծնունդը 18 ին է ,
28 Հրէայք ծով ունին այսօր , որ
դրուած չէ ,

30 Այսօր է ծննդեան պահոց առա-
ջին օրը, եւ ոչ թէ 29 ին

31 Այսօր ալ պահոց երկրորդ օրն է
եւ ոչ թէ երրորդ եւ յիսնակաց
ալ վեցերորդ կիւրակէն է :

ՄԻԻ ՀԵՆՏԻՍԵԱՆ ՕՐԱՅՈՅՑՆԵՐՈՒՆ
ԲԱԶՄԱԹԻԻ ՄԽԱԼՆԵՐԸ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

1 Հայոց ազգին սեպհական Քա-
ղոց ամիսին 19 է այսօր. եւ
ոչ 18 :

6 Լուսնի քառորդը 5 ին էր. 16
ժամ սխալ է :

13 Լուսնի լրումը ճիշտ 14 ին է :

14 Հրէից տնկոց տարեգլուխը 13
ին է :

20 Լուսնի քառորդը 21 ին է . 30
ժամ սխալ ունի :

28 Լուսնի ծնունդը 10 ժամ սխալ
ուսնի :

ՓԵՏՐՎԱՐ

5 Լուսնի քառորդը, 4 ին է. 12 ժամ
սխալ ուսնի .

13 Մեր ազգային Մեհեկան ամիսը
12 ին է. եւ լուսնի լրումն ալ
12 ին է . 8 ժամ սխալ ուսնի :

14 Այսօր երկուշաբթի է , եւ ոչ
կիրակէ . ուստի ամաչելի սը-
խալ մի է , որ կըսէ ե. կիրա-
կէ զկնի ծննդեան :

20 Լուսնի քառորդը 19 ին է . 29
ժամ սխալ ուսնի :

26 Լուսնի ծնունդը 13 ժամ սխալ
ուսնի :

ՄԱՐՏ

5 Քառորդը 9 ժամ սխալ ուսնի :

11 Հրէից ծոմը սխալ է . վասնզի
Հրէայք քիբուռէն ի զատ շա-

- բաթ օրերը ծով չեն պահէր :
- 13 Այսօր մեր ազգային Արեգ ամ-
սոյն մէկն է . զոր չէ դրէր :
- 15 Մեր ազգային Արեգ ամիսը 13 ին
է . երկու օր սխալ ունի :
- 16 Հրէից ապիպը 15 ին է :
- 18 Հայոց փոքր թուականին Ազար-
իայի աւելեաց ամիսը 15 ին է .
3 օր սխալ ունի :
- 19 Լուսնի քառորդը 20 ին է , 17
ժամ սխալ ունի :
- 27 Լուսնի ծնունդը 7 ժամ սխալ
ունի :

ԱՊՐԻԼ

- 4 Քառորդը 11 ժամ սխալ ունի :
- 10 Լուսնի աւագ լրումը 11 ին է .
36 ժամ սխալ ունի :
- 14 Մեր ազգային Ահեկան ամիսը
12 ին է . երկու օր սխալ է :
- 17 Քառորդը 18 ին է . 28 ժամ սը-
խալ ունի :

23 Այսօր Հրէայք ծով չունին :

ՄԱՅԻՍ

5 Հրէայք ծով չունին այսօր :

8 Մեր ազգային Մարերի ամիսը 7ին է . եւ տճ . մէկուտան ալ 7ին է :

9 Արեգական մուտը 10 ժամ սր-
խալ ունի :

14 Մեր ազգային Մարերի ամիսը
12 ին է . 2 օր սխալ ունի :

18 Քառորդը 17 ին է .

25 Լուսնի ծնունդը 8 ժամ սխալ
ունենալով , գրած խաւարումն
երբէք տեղի չունի . զի արեգա-
կը 'ի կոպարի խաւարման չէ .
տե՛ս 'ի ծանօթութեան :

ՅՈՒՆԻՍ

9 Ասպարէզ խառնափնդոր շփո-
թութեանց , նախ Լուսնի տեսա-
նելի խաւարումն կը գրէ , որոյ

երբէք տեղը չկայ, եւ խաւար-
ման սկիզբը 'ի ժամ. 19 ին կը գրէ,
որ ըսել է ցորեկուան 7 թղ. ժա-
մուռն, ով արդեօք շգիտեր, թէ
ցորեկը արեգակը մեր կիսագը-
տին վրայ ըլլալով, Լուսնի տե-
սանելի խաւարումն պատահիլը
անհնար է:

Երկրորդ՝ Լուսնի խաւարման ժա-
մանակ հարկաւ արեգակը ամ-
բողջ 180 աստիճան հեռի պիտի
ըլլայ լուսինէն. ոչ աւելի եւ ոչ
պակաս. եւ որովհետեւ նոյն ա-
ւուր ցուցուցած ժամուռն 180
աստիճանէն աւելի է արեգական
հեռաւորութիւնը լուսինէն. ուս-
տի հարկաւ ըստ աստղաբաշխա-
կան հաշուոյ նոյն կէտին ոչ լը-
րումն ըլլալը կարելի է, եւ ոչ
խաւարումն լուսնի:

Երրորդ՝ 'ի նոյն ժամ լուսինը 'ի
կոպարի խաւարման չէ, տես 'ի

ծանօթութեան, զի երկրիս գուն-
առ կենդանակամարին մէջ խոյ
կենդանակերպին 17 աստիճանը
45 րոպէ անցած է. վերջապէս
սոյն օրը, ինչ որ գրեր է, բո-
լորն ալ սխալ է, եւ աստղաբաշ-
խական հաշիւներէ օտար է:

40 Լուսնի լրումը 9 ին է, 22 ժամ
սխալ ունի.

41 Այսօր մեր ազգային Մարգար
ամսոյն 1 է, որ չէ գրեր.

43 Հայոց Մարգար ամիսը 11 ին է,
2 օր սխալ ունի.

47 Քառորդը 16 ին է, 35 ժամ սը-
խալ ունի.

23 Այսօր է լուսնի ծնունդ, եւ ոչ 24 ին.

24 Այսօր է տաճկաց ճէմադիւ էվվէ-
ւի մէկը, եւ ոչ 25 ին:

ՅՈՒԼԻՍ

7 Հայոց Հրոտից ամիսը 6 ին է:

- 9 Լուսնի լրումը 8 ին է, 10 ժամ
սխալ ունի.
- 11 Արեգական մուտը 7 ժամ սխալ
ունի.
- 13 Մեր ազգային Հրոտից ամիսը 11
ին է, 2 օր սխալ ունի.
- 16 Քառորդը 14 ին է, 51 ժամ սխալ
ունի.
- 31 Քառորդը 10 ժամ սխալ ունի:

ՕԳՈՍՏՈՍ

- 6 Հատ յայսմաւուրաց Աւելեաց ամիսը 5 ին է.
- 7 Լուսնի լրումը 10 ժմ. սխալ ունի.
- 12 Մեր ազգային Աւելեաց ամիսը
10 ին է, 2 օր սխալ ունի.
- 15 Այսօր մեր Հայոց ազգին սեպհա-
կան 1322 թուականին տարեմու-
տըն է. եւ Նաւասարդ առաջին
ամսոյն մէկն է, որ օրացոյցիս
հեղինակը տօմարական հաշիւեն-

րու տեղեակ չըլլալով, տարեր է
երկու օր ետքը 17 ին գրեր է,
որով առն տարւոյն յետագայ 12
ամիսներուն ամսամուտները եր-
կուքական օր սխալ գրած պի-
տի ըլլայ. յիրաւի ցաւալի եւ ա-
մօթալի վիճակ, որ ազգաւ հայ
եմք. եւ մեր Հայոց սեպհական
թուականին տարեմուտին օրը
տակաւին չեմք գիտեր. ինչ մեծ
շփոթութիւն պիտի ծագի ասի-
ական հայաբնակ գաւառներուն
մէջ, որոնք միշտ Հայոց սեպ-
հական ամիսները կգործածեն,
եւ ոչ մեզի պէս օտար ազգաց
եւ Հռովմայեցւոց ամիսներ կգոր-
ծածեն. այս խօսքիս ապացոյցը
Սրբազնակատար Վաթուղիկոսին
կոնդակն է. որ Սամաթիոյ Ս. Ե-
կեղեցւոյ շինութեանը նպաստա-
մատոյց ըլլալու նամակին մէջ
Հայոց սեպհական ամիսը գրած

է, ինչպէս կարդացինք ազգո-
գուտ Օրագիր լրագրոյն 608
թուոյն մէջ. կարծեմ սոյն սխա-
լացոյցը հրատարակելովս ասխա-
բընակ մեր ազգայնոց փոքրիկ
ծառայութիւն մը ըրած պիտի
ըլլամ.

- 17 Այսօր չէ մեր ազգային տարե-
ժուար, երկու օր սխալ է, տես
եւ ընթերցիր 'ի 15 օգոստոսի.
30 Քառորդը 29 ին է:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

- 1 Սիւնականաց բառին սեռականը
սիւնականցի կըլլայ ըսինք անցեալ
տարի.
7 Լուանի լրումը 5 ին է, 46 ժամ
սխալ ունի.
10 Առաջին համբարձին աւելորդ է
զի նոյն համբարձին յուլիս ամ-
սոյ 15 ին կարդաց մեր Ս. եկեղե-
ցին.

- 14 Քառորդը 12 ին է, 46 ժամ սխալ ունի.
- 16 Մեր ազգային Հոռի ամիսը 14 ին է, 2 օր սխալ ունի.
- 21 Հուանի ծնունդը 20 ին է, հետեւաբար լուսնական ամսոյն մէկն է.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 6 ՏՃ. պէրաթ կէճէսին 5 ին է, եւ այսօր Հա. Ղուկասու աւետարանչին տօնն է, որ չէ գրեր.
- 7 Հուանի լրումը 4 ին է 'ի ժամ 23 ըռ. 44. Երեք օր կամ 70 ժամ սխալ ունի.
- 14 Քառորդը 12 ին է, երկու օր կամ 55 ժամ սխալ ունի, եւ այսօր Հայոց Սահմի ամիս է :
- 21 Երեկեան օրը 'ի ժամ 14 ըռ. 32 լուսինը ծնաւ.
- 22 ՏՃ. ըամազանը 21 ին է.
- 28 Քառորդը 27 ին է, 20 ժամ սխալ ունի.

31 Այսօր սրբոց Հիպիրիֆեանց տօ-
նին հետը ըստ կարգադրութեան
Սրբազան Հայրապետաց մերոց
պէտք է, Սեւերիանոսի Սեբաս-
տացւոյն, եւ Բաբելայ ծերոյն,
եւ ութսուն եւ չորս աշակեր-
տաց նորին տօնախմբութիւնն
ալ գրել, որ օրացոյցիս հեղինա-
կը տօմարական հաշիւներու
տեղեակ չըլլալով, կը տանի Նո-
յեմբեր ամսոյն 2 ին կը գրէ:

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

2 Եկեղեցական մեծ սխալ մի է այ-
սօր Սեւերիանոսի Սեբաստաց-
ւոյն եւ Բաբելայ ծերոյն եւ
ութսուն եւ չորից աշակերտաց
տօնը կատարելը՝ զի այս սրբոց
տօնախմբութիւնը ըստ կարգա-
դրութեան Սրբազան Հայրապե-
տաց մերոց հոկտեմբեր ամսոյ

31 ին երեքշաբթի օրը պէտք է
կատարել. ու այսօր ալ սրբոյն
Յովհաննու Ասկերերանի յիշա-
տակը պէտք է, որ մեր Ս. Նկե-
ղեցին կատարէ ըստ կարգա-
դրութեան Սրբազան Հայրապե-
տաց:

Եւ յառաջիկայ գիշերիս խաւա-
րի երեք մասն լուսնի սկսանի
'ի ժամ 12. ըո. 35. եւ վերջա-
նայ 'ի ժամ 14. ըո. 31. եւ Հե-
ղինակ օրացոյցիս աստեղաբաշ-
խական հաշիւներու տեղեակ
չըլլալովը, չէ կարող գրելու.

4 Երանելի Ասկերերան սուրբ Հայ-
րապետը ապերախտ մարդիկնե-
րէն քաղաքէ քաղաք աքսոր-
եալ կը հալածուէր՝ եւ իւր սուրբ
մահուանէն վերջն ալ իր կենդա-
նութեան ժամանակը կրած հալա-
ծանքները բաւական չսեպելով,
հանգուցելոյն սուրբ մարմինը

դաւառէ դաւառ տանելով, ան-
հանգիստ կընէին. հիմայ ալ իւր
տօնախմբութեան սուրբ յիշա-
տակը իւր սեպհական օրէն ու-
րիշ օրի կը փոխադրեն, վասնզի
այս երջանիկ Սուրբ Հայրապե-
տիս տօնախմբութիւնը ըստ բա-
րեկարգութեան մեր նախնի սրբ-
բազան հայրապետաց, պէտք է
ուղղապէս կատարել նոյեմբեր
2 ին. եւ այսօր ալ ամենայն
սրբոց տօնը յիշատակել :

Եւ ասկէ 'ի զատ լուսնի լրումը
3 ին է 'ի ժամ 13. եւ օրացոյցիս
հեղինակը այսօր լրումն կը գրէ .
բուն իսկ լրման կէտէն 33 ժամ
հեռի ձգելով.

13 Մեր ազգային Տրէ ամիսը 13 ին
է . 2 օր սխալ ունի .

17 ՏՃ. Գատրը կէճէսին 16 ին է :

27 Եկեղեցական սխալ է այսօր Գոմ-
նայի եւ Գղերիկոսի քահանային ,

Եւ երկուց բիւրուց տօն կատա-
րելը • զի ասոնց տօնախմբութիւ-
նը ըստ կարգադրութեանց սրբա-
զան հայրապետաց պէտք է կա-
տարել զեկտեմբեր ամսոյ 21 ին :

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- 2 Այսօրեայ գրած յուանի խաւար-
մանը երբէք տեղը չը կայ • զի
արեգակը խաւարման կոպարէն
10 աստիճան հեռացած է .
- 3 Լուանի լրումը 7 ժամ սխալ ունի .
- 4 Այսօր յունաց Վառվառիա կու-
սին է, ոչ թէ լատինացւոց .
- 15 Մեր ազգային Քաղոց ամիսը 13ին
է, 2 օր սխալ ունի .
- 17 Այսօր մեր եկեղեցին հարսանիք
ընելու հրաման կուտայ .
- 19 Լուանի ծնունդը 18 ին է . 12
ժամ սխալ ունի .
- 21 Մեր սուրբ եկեղեցին 1500 տա-

րիներէ 'ի վեր սրբոց տօնախում-
բութիւն կը կատարէ . եւ երբէք
լսուած չէ , աւագ տօներուն
կարգին ամենայն սրբոց յիշա-
տակը կատարել , ինչպէս կը գը-
րէ այսօր օրացոյցիս հեղինակը ,
զի այս ամենայն սրբոց տօնը
ըստ կարգադրութեանց սրբազան
հայրապետաց պէտք է կատարել
նոյեմբեր ամսոյ 4ին շաբաթ օրը .
եւ այսօր ալ ինդոսի եւ Ռոմնայի
տօնախմբութիւն կատարել :

29 Այսօր ծննդեան պահոց առաջին
օրն չէ .

30 Այսօր է ծննդեան պահոց ա. օրը .

31 Այսօր ալ ծննդեան պահոց երկ-
րորդ օրն է , եւ յիսնակաց ալ վե-
ցերրորդ կիւրակէն է :

ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ ՕՐԱՅՈՅՑՆԵՐՈՒՆ

ՍԽԱԼՆԵՐԸ

Այս օրացոյցիս մէջ եղած լուսնի
ծնունդը՝ լրումն՝ քառորդք՝ կենդա-
նակերպներու մուտերը եւ բոլոր առ-
մարական հաշւոց վերաբերեալ բանե-
րը, նոյնպէս գուշակութիւնք ամբող-
ջապէս եւ բառ առ բառ վենետիկի
միաբանութեան օրացոյցէն օրինակ-
ուած են :

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

- 9 Արեգական մուտը 8 ին է .
16 Յարութեան համբարձիին չորսը
պակաս է .
22 Այսօր լտ. վլասայ եպիսկոպոսին
պէտք է ըլլայ .
23 Յարութեան համբարձիին վեցեր-

րորդը պակաս է .

- 30 Յարութեան վեցերորդ եւ եօթ-
ներորդ համբարձին պակաս է :

ՓԵՏՐՎԱՐ

- 7 Արեգական մուտը 10 ժմ. սխալ է .
20 Յարութեան համբարձին չոր-
րորդը դեկտեմբեր 26ին կարդաց
սուրբ եկեղեցին, ուստի պէտք է
հինգերորդը գրել :

ՄԱՐՑ

- 8 Գարնանամուտ եւ հասարակածը
9 ին է .
9 Այսօր Հրէից ծով պէտք է ըլլայ .
11 Հրէայք քիբուռէն 'ի դատ շաբաթ
օրերը ծով չեն պահեր .
16 Հայոց աւելեաց ամիսը 15 ին է :
21 Այսօր գարնանամուտ պէտք է
գրել ըստ հին տոմարին :

ԱՊՐԻԼ

8 Կենդանակերպին մուտը 7 ին է :

ՄԱՅԻՍ

11 Լուսնի խաւարումը դ՛շ յառա-
ջակայ գիշերին է , եւ ոչ թէ
հինգշաբթի :

ՅՈՒՆԻՍ

9 Ամառնամուտ եւ արեւադարձը
10 ին է .

10 Այսօր է կենդանակերպին մուտը
եւ ոչ թէ 9 ին .

24 Լուսնի ծնունդը 23 ին է .

25 Ճէմազիւ է վճէլը 24 ին է որով
մինչեւ ամսոյն վերջը տճ. ամ-
սաթիւերը սխալ են :

ՅՈՒԼԻՍ

- 2 Լուսնի քառորդը 1 ին պէտք է
ըլլայ
10 Արեգակին մոտը 11 ին պէտք է
ըլլայ :

ՕԳՈՍՏՈՍ

- 11 Այսօր ըստ յայսմաւորաց Նաւա-
սարդ եւ տարեմուտ պէտք է
գրել .
14 Լուսնի քառորդը 8 ժամ սխալ է :

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

- 14 Յունաց պահք պէտք է ըլլայ այսօր .
21 Այսօր Լատինացւոց տօն վար-
դարանին պէտք է ըլլայ :

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 6 Այսօր Հատինացւոց Հոսկասու
Աւետարանչին պէտք է ըլլայ .
- 12 Արեգական մուտը 11 ին պէտք է
ըլլայ .
- 15 Յարութեան համբարձիին երկ-
րորդը պակաս է .
- 27 Հանգստեան հարցին ձայնը սխալ
է, պէտք է երրորդ ձայնը գրել :

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

- 11 Արեգական մուտը 10 ին պէտք է
ըլլայ .
- 19 Հոսանի ծնունդը 10 ժամ սխալ է :

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- 22 Հանգստեան հարցն սխալ է ,
պէտք է երրորդ ձայնը գրել .
- 24 Յարութեան համբարձիին առա-
ջինը եւ երկրորդը սխալ է , եւ
աւելորդ . վասնզի անոնք սեպ-
տեմբեր 3 ին կարդացուեցաւ .

ՏԵՐՈՅԵՆՑ ՏՊԱՐԱՆԻ ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐՈՒՆ
ՍԽԱԼՆԵՐԸ

Այս օրացոյցներուն մէջ թէ լուս
նի եւ թէ արեգական քնաւ խաւա
րուն մն չկայ:

ՅՈՒՆՎԱՐ

- 1 Զայնը դէ պէտք է ըլլայ, ոչ թէ դձ.
5 Լուսնի քառորդը 9 ժամ սխալ է.
7 Կենդանականութիւն մուտը 8 ին է.
8 Զայնը դձ ըլլալ պէտք է, ոչ թէ գկ.

ՓԵՏՐՎԱՐ

- 8 Հրէայք ծով չունին այսօր.
12 Լուսնի լրումը 15 ժամ սխալ է.
18 Լուսնի քառորդը 19 ժամ. սխալ է.
20 Եկեղեցական սխալ է այսօրեայ

հարսանիքը վերցուիլը .

26 Լուսնի ծնունդը 20 ժամ. սխալ է :

ՄԱՐՏ

2 Հրէայք ծով չունին այսօր .

5 Հրէայք ծով ունին այսօր .

6 Լուսնի քառորդը 5 ին է .

7 Այսօր լտ. Յովսէփայ Աստուածա-
հօրն պէտք է գրել .

8 Արեգակն մուտք 6 ժամ. սխալ է .

9 Հրէից ծով պէտք է ըլլայ այսօր .

11 Այսօր հրէայք ծով չունին .

12 Լուսնի ծնունդը 13 ին է , եւ 32
ժամ սխալ ունի .

20 Աղարիայի տարեմուտը եւ շամա
առաջին ամիսը անխախտ միշտ
21 ին է .

24 Այսօր լտ. Վիչենցիոսի Ֆերեր-
եան պէտք է գրել :

ԱՊՐԵԼ

4 Լուսնի քառորդը 19 ժամ սխալ է :

- 11 Այսօր լա. Ս. Գէորգ պէտք է ըլլայ.
 22 Հրէից ծովը 23 ին է.
 26 Լուսնի ծնունդը 25 ին է :

ՄԱՅԻՍ

- 8 Հայոց Մարերի ամիսը 7 ին է .
 10 Յառաջակայ գիշերիս լուսնի խաւարումն պէտք է ըլլայ .
 11 Հրէից երկրորդ Խամուսուդը 10 ին է .
 26 Այսօր Լա. տօն սրտին Յիսուսի պէտք է ըլլայ :

ՅՈՒՆԻՍ

- 7 Հայոց Մարգայ ամիսը 6 ին է .
 16 Այսօր Լա. սրտին Յիսուսի տօն չըկայ , 21 օր առաջ էր .
 24 Լուսնի ծնունդը 23 ին է .
 25 ՏՃ. ճէմադիւլ էվէլը 24 ին է .
 որով մինչեւ ամսոյն վերջը ՏՃ.

ամսաթիւերը սխալ են :

ՅՈՒԼԻՍ

- 3 Լուսնի քառորդը 2 ին է .
7 Հայոց Հրոտից ամիսը 6 ին է .
10 Արեգական մուտը 11 ին է .
15 Լուսնի քառորդը 14 ին է :

ՕԳՈՍՏՈՍ

- 3 Այսօր Լտ. Վերափոխումն Ս .
Աստուածածնի պէտք է ըլլայ .
6 Աւելեաց ամիսը 5 ին է .
11 Այսօր պէտք է ըլլայ յԱյսմ. Նա-
ւասարդ եւ տարեմուտ Հա-
յոց թուականին :

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

- 21 Լուսնի ծնունդը 20 ին է .
30 Այսօր Յն. Ս. Գրիգորի Լուսաւո-

րիչին տօն չիկայ :

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

- 2 Յառաջիկայ գիշերիս լուսնի խա-
ռարու մն պէտք է ըլլայ .
- 9 Այսօր Հայոց Տրէ ամսոյ ամսա-
մուտը պէտք է ըլլայ . եւ Հտ. ալ
ընծայու մն Ս. Աստուածածնի .
- 14 Տոմ. Տրէ ամիսը 13 ին է .
- 16 Հայոց ամսոյ անուէնը Համիրա է ,
եւ ոչ թէ Ամիրա .
- 18 Այսօր Հտ. Անդրէի առաքելոյն
պէտք է գրել .
- 22 Ըմբռնադը 23 ին է .
- 26 Համբարձին սխալ է :

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- 10 Կենդանակերպին մուտը 9 ին է :
- 16 Այսօր Հայոց Արամայ ամսոյ ամ-
սամուտն է :

ՆՈՐ ՕՐԱՑՈՅՑ

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ

Այս տետրակը թէ իր պարունակութեամբը եւ թէ դիրքովը իբրեւ օրացոյց չը համարուելովը հարկ չեմք համարիւր իր սխալները մի քան միոջէ նշանակել, միայն պատշաճ դատած եմք իմացնել որ անոր հեղինակը օրացոյցի վերաբերեալ գրութեանքները երուսաղէ կայ օրացոյցէն օրինակած ըլլալովը, անոր պէս ընդդէմ կարգադրութեանց եւ արարողութեանց Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ բաղմաթիւ եկեղեցական սխալանօք լի են. նոյնպէս Հայոց Տաճկաց, եւ Հրէից ամսամուտներուն եւ տօներուն մեծ մասը սխալ են. տոմարական հաշիւներու վերաբերեալ եւ ոչ մէկ բան մը դրուած

է. բայց զարմանալին սա է որ շատ
վը անտեղի եւ սուտ խաւարումներ
գրած է համառօտաբար, որոց բնաւ
տեղը չիկայ:

Այս տետրին յառաջաբանութիւն
նէն ամէն անհատ կրնայ գաղափար
մը ունենալ իր արժէքին նկատմամբ.
հեղինակը կը խօստանայ նաեւ յա-
ջորդ տարւոյն ալ աւելի աղեկը շի-
նելու, մենք հայրաբար կը խրատեմք
զինքը որ այնպիսի պարունակու-
թիւն մը ունեցող տետրի մը հրա-
տարակութիւնը հարկ չէ տարեգլխէ
տարեգլուխ ըլլայ, ինչ հարկ կայ մին-
չեւ միւս տարին սպասել միայն օրացոյց
անունը տետրին ճակատը դնելու
համար. աւելի աղեկ կ'ըլլայ եթէ ու-
զած ժամանակը 'իւրոյս ընծայէ այդ-
պիսի տետրեր:

ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ ՏՊԱՐԱՆԻ
ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐՈՒՆ ՍԻԱԼԱՆԱՅ
ՊԱՏՃԱՌԸ

Երուսաղէմայ Սրբազան Պատրի-
արքը իր ընտրութենէն ետեւ Պօլիս
գտնուած միջոցին վաղեմի բարեկա-
մական եւ մտերմական սիրոյ առ-
թիւ մեր հետ ունեցած տեսակցու-
թեան ատենը խնդրեց մենէ Օրա-
ցոյցի շինութեան ուսումը իր միա-
բաններուն մէկուն սովրեցունել, եւ
Ս. Երուսաղէմ ուխտի գացող ազ-
գայնոց Օրացոյցէ աւելի վայելուչ
նուէր մը չը կրնալ ըլլալուն, այդ
պիտոյքը հոգալու, մեզ երբէք
վնաս մը չը տալու խոստմամբ:

Մենք ալ հաւատալով իր խոստ-
ման, եւ գլխաւորաբար մեր մահ-
ուամբը սոյն գործը մեր ազգէն չը
պակսելու եւ Երուսաղէմայ վանուց
նուէր մը ըրած ըլլալու դիտմամբ,

ընդունելով առաջարկութիւնը ցուցուցած մէկ աշակերտին վեց ամիս շարունակ աշխատելով սովորեցուցինք կատարեալ կերպով, ինչպէս որ մեր աշակերտին կատարեալ սովորած ըլլալուն տուած վկայագիրն ցարդ պահած եմք:

Մեր աշակերտը, Երուսաղէմ դառնալէն վերջը Սրբազան հայրը իր խոստման հակառակ ամեն հայաբնակ դաւառներու մէջ Երուսաղէմայ տպարանէն ելած օրացոյցները ծախուելու համար դրկելը բաւական չը սեպելով, ծրար ծրար ալ Պօլսոյ գրածախներու խանութները գալ սկսաւ, մենք անկեղծաբար Սրբազան Հօր խնդիրը կատարած ատեն նիս բնաւ մեր մտքէն ալ անցած չէր որ անոր համեմատ գրաւոր պայման մը չինած ըլլայինք: Նոյն ատենի ազգային վարչութիւնը տեանելով այս մեր մեծ վնասը քանիցս գրեց Սրբա-

դան հօր եւ յորդորեց . բայց անլսե-
լի մնաց իր յորդորները :

Սակայն այն Աստուածը որ պաշտ-
պան է նեղելոց եւ բռնաբարելոց ,
չուչացաւ յարմար միջոցաւ մը ար-
դարութիւնը 'ի գործէջնել գարմա-
նայի սքանչելեօք . որովհետեւ օր
մը ընդունեցայ մեր աշակերտէն նա-
մակ մը , որով կը պատմէր գիշեր ա-
տեն Օրացոյցի շինութեան զբաղած
ժամանակ , բարձրէն կախուած կաղի
(լամպա) մը իյնալով իր գործոց վը-
րայ , ամենապիտանի տետրներէն
մէկ քանին լափելով այրած ըլլալը
եւ կը յաւելուր թէ « ասոնց պակ-
սելովը ամեն բան ամբողջապէս
անգործադրելի մնալով կարելի չէ
որ եւ է բան մը գրել անսխալ . եթէ
ոչ կարծեօք եւ ենթադրութեամբ : »

Թէ ինքը եւ թէ Սրբազան հայրը
քանիցս նամակաւ խնդրեցին մենե
իրենց այս կորուստը լեցնել . նաեւ

դարձեալ Պօլիս առ մեզ եկաւ մեր
աշակերտը . բայց ով կրնար անյիշա-
շար ըլլալ առանկ պարագայի մէջ .
վերջապէս չընդունեցինք իրենց
խնդիրը . Ահա այս է պատճառ ե-
րուսաղեմայ Օրացոյցներու սխալա-
նաց :

Միաբանութիւնը երբեմն ալ առ
սխալանաց պատճառ զմեզ կան-
ուանեն , իբր թէ ինչ որ պէտք էր
օրացոյցի մը շինութեան համար զայն
կատարելապէս չեմք սովրեցուցած .
ասով իրենց պակասը լեցուցած չըլ-
լալին կը հաստատեն , եւ պարզ զըր-
պարտութիւն մ'ալ է , որովհետեւ ամ-
բողջապէս սովրեցուցած եմք :

Եթէ մեք ամբողջ սովրեցուցած
չէինք , եւ նոյն Ս. վանուցը իբրեւ շը-
նորհք մը ըրած չըլլայինք , ուրեմն ինչ
կընչանակէ Երուսաղեմայ միաբանու-
թենէն խմբագրուած Սիօն ամսագրի
1 Հոկտեմբեր 1866 թուականաւ հը-

բատարակուած առ հետեւեալ յօղ-
ուածք :

«1867 ամի օրացոյցն Ս. Աթոռոյս
«տպարանին մէջ ՚ի լոյս ընծայուե-
«լով կը փութամք միաբանու-
«թեանս կողմէն ջերմ շնորհակալու-
«թեամբ իւր երախտագիտութիւնը
«յայտնել Խաղիւղի Ս. Ստեփաննոս
«եկեղեցւոյ Արժանապատիւ Տ. Ե-
«րեմիա քահանային որ բարեհաճե-
«ցաւ տոմարագիտութեան հարկա-
«ւոր ուսմունքը միաբանութեանս
«աննախանձաբար, հաղորդելով ա-
«նոր ազատ հաճութեանը թողուլ
«ուզած ժամանակը հրատարակե-
«լու ազգային Օրացոյցը: Եւ միաբա-
«նութիւնս հանդերձ Ամենապատիւ
«Սրբազան Պատրիարք Հօր՝ որքան
«որ երախտագիտական արդեամբք
«ճանչեց եւ պատուեց զյիշեալ Ար-
«ժանապատիւ Հայրը, այսու ամե-
«նայնիւ իրեն պարտաւորութիւն

«սեպեց նաեւ ըստ յատուկ խնդրա-
«նաց Աստուածապէր քահանային ,
«անոր առ Ս. Աթոռոյն ցոյց տուած
«սոյն շնորհքը արձանագրել 'ի տու-
«մարի վանացս յանմոռաց յիշատա-
«կութիւնն ապագային :

«Նաեւ ըստ խնդրոյ Արժանապա-
«տիւ Հօր՝ սոյն տոմարական գի-
«տութեան հետեւող եւ ուսանող
«եկեղեցականք իրենց նուիրական
«պարտք պիտի համարին նախ յի-
«շատակել միշտ նորա անունը 'ի
«ժամ մատուցման Սուրբ պատարա-
«գին եւ երկրորդ միաբանութենէն
«դուրս անձանց չը սովրեցնել. Սոյն
«բարեպաշտական թէութիւնները
«հաստատ պահելու խօստմամբ ա-
«ռաջիկայ 1867 տարւոյ օրացոյցը
«փութաց միաբանութիւնս 'ի լոյս
«ընծայել : »

Ասոր նման ուրիշ շնորհակալեաց
գրեր ալ ընդունած եմք , որք աւե-

լորդ կը համարիմք հոս երկարօրէն
գրել ըստ որում վերոյիշեալ յօդուա-
ծը բաւական է ապացուցանել մեր
ըսածները. այս այսպէս ըլլալէն վեր-
ջը ասոր հակառակ զմեզ վատա-
համբաւելու գիտմամբ շատ հրատա-
րակութիւններ ալ եղան, որոնց տի-
րական լռութեամբ պատասխանել
չուղեցինք, միայն Աստուծոյ արդա-
րադատ ատենին յանձնելով:

529.3
DM